

روشهای آموزش خوشنویسی حروف فارسی به دانش آموزان مقطع ابتدایی

صغری مسعودی^۱، حمیده ریسی^۲، نسیم دادخدایی^۳، مرضیه ریسی^۴

چکیده

خط و خوشنویسی از جمله هنرهای سنتی ایرانیان است که از دیرباز در این سرزمین وجود داشته و هر بیننده ای را مجذوب زیبایی خود می کند. اما زیبایی و جنبه تزئینی خط تنها یک بعد این هنر است و بعد دیگر آن خوش خطی و خوانایی است که لازمه جامعه است. متأسفانه امروزه در بین جوانان و نوجوانان ما، کمتر افراد خوش خط دیده می شوند و بدخطی یکی از معضلاتی است که در مدارس ما و در بین دانش آموزان وجود دارد و حتی گاهی معلمان را نیز برای تصحیح برگه های امتحان دانش آموزان دچار مشکل می کند. این در حالی است که در گذشته توجه به خط و خوانایی و زیبایی آن از موارد آموزشی مهم بوده است که امروزه در بین برنامه های مختلف مدارس به دست فراموشی سپرده شده است. در حالی که آموزش و پرورش، مدارس و معلمان می توانند نقش اساسی و مهمی را در تعلیم این هنر به دانش آموزان ایفا کرده و مانع ایجاد معضلی به نام بدخطی - که می تواند در آینده ای نه چندان دور جامعه را با مشکل رو به رو سازد - شوند. اما از سوی دیگر، برنامه های آموزشی فشرده، انواع کلاس های فوق برنامه، سرگرم شدن کودکان به کامپیوتر و ... چنان وقت بچه ها را به خود مشغول کرده که دیگر جایی برای آموزش خط و خوشنویسی باقی نمانده است. بنابر اهمیت مساله، پژوهش حاضر به نحوه آموزش خوشنویسی حروف فارسی به دانش آموزان مقطع ابتدایی پرداخته است. نوع تحقیق به کار رفته در این پژوهش، توصیفی - تحلیلی است. مطالب و نوشته های این پژوهش از اطلاعات کتب جامع و مرجع، سایتها، مقالات و روزنامه ها به روش کتابخانه ای، گردآوری و جمع شده است. یافته های تحقیق، حاکی از آن است که اجرای روش های نقطه گذاری استاندارد، استفاده از روش پر رنگ کردن کلمات، روش استفاده از ترسیم جدول، تکمیل کردن نقطه چینهای حروف و کلمات، کپی کردن از الگوهای مناسب، درست کردن کلیشه و شابلون حروف و تقلید کردن، برای دانش آموزان مقطع ابتدایی موثر و مناسب می باشد.

واژگان کلیدی: هنر، خوشنویسی، حروف، فارسی، پایه ابتدایی

مقدمه

همه باغستان های با سخاوت، شهادت می دهند که انسان از آن زمان که بر آن شد تا حدیث رمزآمیز دل را به جاودانگی بر جریده عالم بنویسد و با پیچ و تاب ناز، آن را باز تلاوت کند، خط را برگزید. ظهور خط، بزرگ ترین اتفاقی است که در سینه دم تاریخ به دست انسان صورت گرفت، چرا که اگر خط پدید نمی آمد و نگارش انجام نمی گرفت، میراث علمی پیشینیان حفظ نمی شد، فروغ اندیشه های گذشتگان به آیندگان نمی رسید و قافله تمدن بشری به جانب قله های کمال راه نمی سپرد. حکمت و دانش بشری بسان صیدی است گریز پا که به فرموده رسول اکرم (ص) «اگر با نوشتن به آن بندی استوار زده نشود از خاطر می گریزد». در آیین اسلام به حسن خط توجه زیادی شده است، چنانچه این معنی از تأویل حدیث شریف نبوی بر می آید که فرمود: «هر کس بسم الله الرحمن الرحیم را به خطی نیکو بنگارد بدون حساب به بهشت می رود». پیامبر اکرم (ص) خود در

^۱ کارشناسی علوم تربیتی، آموزگار پایه ششم دبستان دخترانه امید ایران

^۲ کارشناسی زیست شناسی، آموزگار پایه چهارم دبستان پسرانه ۱۳ آبان

^۳ کارشناسی علوم تربیتی، آموزگار پایه پنجم دبستان پسرانه پایاهور

^۴ کارشناسی آموزش ابتدایی، آموزگار پایه اول دبستان دخترانه شهید گرجی زاده